

ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
THE FACTORS AFFECTING ON ACHIEVEMENT OF STUDENTS OF THE
BACHELOR OF ART PROGRAM CURRICULUM IN POLITICAL SCIENCE
SECTION IN THE FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
MAHACHULALONGKORNRAJAVIDDHAYALAYA UNIVERSITY

ยุทธนา ปราณีต*
Yuttana Praneet*

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ (1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และ (3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากนิสิต จำนวน 600 รูป/คน โดยการใช้การสุ่มแบบโควตา (Quota Sampling) จำนวน 400 รูป/คน ตามสัดส่วนประชากรแต่ละภาค วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่าที (t-test) และ F-test (One way Analysis of Variance) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Product Moment Correlation) เพื่อบอกทิศทางและขนาดของความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์วิเคราะห์สถิติสำเร็จรูป

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกปัจจัย ดังนี้ ปัจจัยจิตวิทยา ด้านแรงจูงใจในการเรียน ด้านแรงจูงใจในการทำงานทัศนคติต่อวิชารัฐศาสตร์ ดังนี้ 1) สภาพแวดล้อม ได้แก่ ระบบการบริหารงานของสาขาวิชาบรรยากาศในการเรียนการสอน ความเอาใจใส่ของคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีผลต่อสัมฤทธิ์ของ

*Department of Political Science, Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

นิสิตที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ความสามารถในการวิเคราะห์ทางรัฐศาสตร์ ความรู้ทางรัฐศาสตร์ และผลสัมฤทธิ์ที่อยู่ในระดับมาก ดังนี้ ความพอใจในองค์ความรู้ ด้านผลการเรียนรวม ตามลำดับ 2) นิสิตที่มีเพศ การศึกษา อายุและอาชีพ ต่างกัน มีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนนิสิตที่ศึกษาที่วิทยาเขต มีสถานภาพ และรายได้ ต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 3) ความสัมพันธ์ของปัจจัยจิตวิทยา ด้านแรงจูงใจในการเรียน ด้านแรงจูงใจในการทำงาน ด้านทัศนคติต่อวิชารัฐศาสตร์ และปัจจัยสภาพแวดล้อม ด้านระบบการบริหารงานของสาขาวิชา ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน ด้านความเอาใจใส่ของคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: ปัจจัย, ผลสัมฤทธิ์, นิสิต, สาขาวิชารัฐศาสตร์

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to study the factors that affect achievement of students in bachelor of Arts Program in Political Science Department of Social Sciences Faculty in Mahachulalongkornrajavidyalaya University, 2) to study the relationship of factors effecting on achievement of students in bachelor of Arts Program in Political Science Department of Social Sciences Faculty in Mahachulalongkornrajavidyalaya University and 3) to study the suggestions and approach the factors effecting achievement of students in bachelor of Arts Program in Political Science Department of Social Sciences Faculty in Mahachulalongkornrajavidyalaya University. This research is a survey research, which used the questionnaires with 400 sample out of 600 students who are studying at Mahachulalongkornrajavidyalaya University. The tool used for collecting data and analysis was frequency, percentage, median, Standard deviation, T-Test, One way analysis of variance and Pearson Product Moment Correlation.

The findings of this research were as follows: The factors effect on Achievement of Students in Bachelor of Arts Program in Political Science Department of Social Sciences Faculty in Mahachulalongkornrajavidyalaya University, in overall are at good level such as physiological factor, learning motivation, work motivation and attitude to political science. For the environmental factors such as material system of department, learning atmosphere, responsibility of lecturers and officers have the effect

on Achievement of Students at the highest level are the ability to political science analysis, political science knowledge. For the effect on achievement are at high level such as satisfaction of knowledge and overall learning result respectively. The students who have the difference of gender, education, age and career, have the relationship to the factors effect on Achievement of Students in Bachelor of Arts Program in Political Science Department of Social Sciences Faculty in Mahachulalongkornrajavidyalaya University differently at statistical significance at 0.05 level but students who study the other campuses and have the difference of status and income, have the positive factors effect on Achievement of Students in Bachelor of Arts Program in Political Science Department of Social Sciences Faculty in Mahachulalongkornrajavidyalaya University indifferently. To relation of the physiological factors on motivation in leaning, working, attitude, Environment factor, administration Factors, learning atmosphere, lecturers responsibility have the effect on achievement of students in Bachelor of Arts Program in Political Science Department of Social Sciences Faculty with significantly statistics at 0.01 level.

Keywords: Factors, achievement, students, Program in Political Science

1. บทนำ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยแห่งคณะสงฆ์ไทย) ซึ่งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ จุฬจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้ทรงสถาปนาขึ้น เพื่อเป็นสถานศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูง สำหรับพระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ทั่วไป มหาวิทยาลัยมีปณิธานอันแน่วแน่ในการที่จะเป็นศูนย์กลางการศึกษาพระพุทธศาสนาและวิชาการด้านต่างๆ ที่มีคุณค่าต่อมวลมนุษย มุ่งมั่นในการทำหน้าที่ให้การศึกษา ค้นคว้า วิจัย แสวงหาความรู้เกี่ยวกับวิชาการทางพระพุทธศาสนาและประยุกต์เข้ากับศาสตร์สมัยใหม่ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาวิชาการของมหาวิทยาลัยและพระพุทธศาสนา เพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ ความเป็นสากลด้านแหล่งให้บริการความรู้เกี่ยวกับวิชาการทางด้านพระพุทธศาสนา ทั้งทฤษฎีและภาคปฏิบัติอันจะก่อให้เกิดการพัฒนามวลมนุษย สังคม ประเทศชาติและพระพุทธศาสนา (Apinan Jantane, 2556: 126) โดยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการเปิดการเรียนการสอนในหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต พุทธศาสตรมหาบัณฑิตและพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต โดยแบ่งเป็น 5 คณะ ได้แก่ 1. บัณฑิตวิทยาลัย 2. คณะพุทธศาสตร์ 3. คณะครุศาสตร์ 4. คณะมนุษยศาสตร์ 5. คณะสังคมศาสตร์ ในการก้าวไปสู่การเป็นศูนย์กลางการศึกษาพระพุทธศาสนานั้น มหาวิทยาลัยมีพันธกิจที่จะต้องดำเนินการ 4 ประการ คือ

1. ผลิตและพัฒนาบัณฑิตให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 9 ประการ คือ มีปฏิปทาน่าเลื่อมใส ใฝ่รู้ใฝ่คิด เป็นผู้นำด้านจิตใจและปัญญา มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของสังคม มีโลกทัศน์กว้างไกล มีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองให้เพียบพร้อมด้วยคุณธรรมและจริยธรรม

2. การวิจัยและค้นคว้าเพื่อสร้างองค์ความรู้ควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอน เน้นการพัฒนาองค์ความรู้ในพระไตรปิฎก โดยวิธีสหวิทยาการแล้วนำองค์ความรู้ที่ค้นพบมาประยุกต์ใช้แก้ปัญหาศีลธรรมและจริยธรรมของสังคม รวมทั้งพัฒนาคุณภาพงานวิชาการด้านพระพุทธศาสนา

3. ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคมตามปณิธานการจัดตั้งมหาวิทยาลัย ด้วยการปรับปรุงกิจกรรมต่างๆ ให้ประสานสอดคล้องเอื้อต่อการส่งเสริม สนับสนุนกิจการคณะสงฆ์ สร้างความรู้ ความเข้าใจหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา สร้างจิตสำนึกด้านคุณธรรมจริยธรรมแก่ประชาชน จัดประชุมสัมมนาและฝึกอบรม เพื่อพัฒนาพระสงฆ์และบุคลากรทางศาสนาให้มีศักยภาพในการธำรงรักษา เผยแพร่หลักคำสอนและเป็นแกนหลักในการพัฒนาจิตใจในวงกว้าง

4. เสริมสร้างและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ให้เอื้อต่อการศึกษาเพื่อสร้างจิตสำนึกและความภูมิใจในความเป็นไทย สนับสนุนให้มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นรากฐานของการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ

ทั้งนี้ โดยภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ จำนวน 20 กว่ารุ่น โดยที่ผ่านมาได้ขยายพื้นที่ในการเปิดสอนเกือบทุกแห่งที่เป็นวิทยาเขต วิทยาลัยสงฆ์ ห้องเรียนและหน่วยวิทยบริการของมหาวิทยาลัย และปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์นี้ ยังไม่ได้มีการทำวิจัยหรือทำการสำรวจผลสัมฤทธิ์สาขาวิชานี้ จึงเป็นที่นิยมแต่ผู้ที่จบการศึกษาไปแล้วที่ได้ผลการเรียนดีหรือต่ำเพราะเหตุใด มีปัจจัยด้านใดที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนิสิตและที่สำคัญในปัจจุบันนี้ การประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ ที่ให้ตัวบ่งชี้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพหลักสูตรและนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยตามยุคตามสมัยด้วยเช่นกัน เพื่อพัฒนาหลักสูตรและอาจจะส่งผลต่อความต้องการของสังคมยุคปัจจุบันที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องการบุคลากรที่เรียนจบสาขาวิชานี้ได้ไปปฏิบัติหน้าที่ตรงตามสายสาขาวิชาชีพต่อไป

ดังนั้น ผู้วิจัย จึงสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางการส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

3. ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยเรื่องนี้โดยมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. **ขอบเขตด้านเนื้อหา** ได้แก่ ปัจจัยด้านจิตวิทยา ประกอบด้วย 1) แรงจูงใจในการเรียน 2) แรงจูงใจในการทำงาน 3) ทศนคติต่อวิชารัฐศาสตร์ และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย 1) ระบบการบริหารงานของสาขาวิชา 2) บรรยากาศในการเรียนการสอน และ 3) ความเอาใจใส่ของคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนิสิตระดับพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

2. **ขอบเขตด้านประชากร** ได้แก่ พระภิกษุ สามเณรและคฤหัสถ์ชาย หญิง ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 และ 4 คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทั้ง 4 ภาค จำนวน 4 วิทยาเขต

3. **ขอบเขตด้านสถานที่** มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น วิทยาเขตเชียงใหม่ ส่วนกลาง และวิทยาเขตนครศรีธรรมราช

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการสร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

4.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นิสิตที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น วิทยาเขตเชียงใหม่ ส่วนกลาง และวิทยาเขตนครศรีธรรมราช จำนวน 600 รูป/คน

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้เลือกศึกษากลุ่มตัวอย่าง จากนิสิตที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทั้ง 4 ภาค วิทยาเขตขอนแก่น วิทยาเขตเชียงใหม่ ส่วนกลาง และวิทยาเขตนครศรีธรรมราช จำนวน 400 ตัวอย่าง ตามสัดส่วนแต่ละวิทยาเขต

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ลักษณะของแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยศึกษาทฤษฎี และแนวคิด ตำรา เอกสารทางวิชาการ งานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้าง

แบบสอบถาม โดยครอบคลุมตัวแปรทุกตัวที่ใช้ในการศึกษา โดยแบบสอบถามจะแบ่งออกเป็น 3 ตอน

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยทำหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์จากคณบดีคณะสังคมศาสตร์เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากนิสิตสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อได้รับข้อมูลคืนจากผู้วิจัย ได้จัดระบบข้อมูลและประมวลผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ในการวิเคราะห์ข้อมูลและนำมาจัดทำเป็นรายงานผลการวิจัยในรูปของตารางประกอบความเรียงประกอบด้วย

1. สถิติพรรณนาเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล เพื่ออธิบายข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วิทยาเขตที่ศึกษา สถานภาพ เพศ อายุ อาชีพ และรายได้ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentages)

2. ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทั้ง 6 ปัจจัย ด้านจิตวิทยา ประกอบด้วย 1) แรงจูงใจในการเรียน 2) แรงจูงใจในการทำงาน 3) ทักษะคิดต่อวิชา รัฐศาสตร์ และด้านสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย 1) ระบบการบริหารงานของสาขาวิชา 2) บรรยากาศในการเรียนการสอน และ 3) ความเอาใจใส่ของคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนิสิตระดับพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Product Moment Correlation) เพื่อบอกทิศทางและขนาดความสัมพันธ์ โดยใช้ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

5. ผลการวิจัย

ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัย พบว่า ปัจจัยด้านจิตวิทยา มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ อยู่ในระดับมากทุกปัจจัย ดังนี้ แรงจูงใจในการเรียน แรงจูงใจในการทำงาน และทักษะคิดต่อวิชารัฐศาสตร์

1. **ปัจจัยจิตวิทยา** มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์คณะสังคมศาสตร์ อยู่ในระดับมากทุกปัจจัย ดังนี้ แรงจูงใจในการเรียน แรงจูงใจในการทำงาน และทัศนคติต่อวิชารัฐศาสตร์มีรายละเอียดดังนี้

ด้านแรงจูงใจในการเรียน มีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตร พุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ข้อที่มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า “ต้องการนำความรู้ใหม่ๆ ด้านรัฐศาสตร์ ไปพัฒนาชุมชนของตนเอง รองลงมาคือความสัมพันธ์อยู่ในระดับมากได้แก่ข้อที่ว่า “มีความ ประทับใจบุคคลที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพทางด้านรัฐศาสตร์” “เชื่อว่า การเรียนใน สาขาวิชา รัฐศาสตร์ทำให้มีโอกาสใช้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่” “เป็นสาขาวิชาที่ตรงกับ ความชอบและความถนัด” และ “มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับทางด้านสาขาวิชา รัฐศาสตร์ **ด้าน แรงจูงใจในการทำงาน** มีความสัมพันธ์มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ข้อที่มีความสัมพันธ์กันอยู่ใน ระดับมากที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า “เป็นวิชาที่สร้างอาชีพที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศและมี ชื่อเสียงในสังคม” รองลงมาได้แก่ข้อที่ว่า “เป็นสาขาวิชาที่สามารถยกระดับตนเองให้เป็นผู้บริหารหรือผู้ บริหารงานได้” “เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพที่ตนเองต้องการ” “เห็นว่านักการเมืองทุก ระดับส่วนใหญ่จบสาขาวิชา รัฐศาสตร์” และ “มีงานอาชีพรองรับทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน” ตามลำดับ

ด้านทัศนคติต่อวิชา รัฐศาสตร์ มีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธ ศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ข้อที่มี ความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า ได้แก่ข้อที่ว่า “เชื่อว่าสาขาวิชา รัฐศาสตร์ เป็นศาสตร์แห่งการเป็นผู้นำ” “การเรียนรัฐศาสตร์ทำให้มีความรู้และความเข้าใจในเหตุการณ์ความ เป็นไปของบ้านเมือง” “สาขาวิชา รัฐศาสตร์เป็นวิชาที่น่าสนใจ” ตามลำดับ รองลงมาอยู่ในระดับ มากได้แก่ข้อที่ว่า “ต้องการเรียนสาขาวิชา รัฐศาสตร์ในระดับสูงขึ้นไป” และอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ข้อที่ว่า “รู้สึกผิดหวังเมื่อได้เข้าเรียนสาขาวิชา รัฐศาสตร์” ตามลำดับ

2. **ปัจจัยสภาพแวดล้อม** มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัย พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนิสิต หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์คณะสังคมศาสตร์ อยู่ในระดับมากทุกปัจจัย ดังนี้ “ระบบการบริหารงานของสาขาวิชา” “ความเอาใจใส่ของคณาจารย์และเจ้าหน้าที่” และ “บรรยากาศในการเรียนการสอน” มีรายละเอียด ดังนี้

ด้านระบบการบริหารงานของสาขาวิชา มีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตร พุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ข้อที่มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับมากได้แก่ ข้อที่ว่า “มุ่งตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน” “มีการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง” “มีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายอย่างชัดเจน” “มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ” และ “มีความร่วมมือและความสามัคคีในการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดความว่องไว” ตามลำดับ

ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตร พุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ข้อที่มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับมากได้แก่ ข้อที่ว่า “การเรียนการสอนส่วนใหญ่มีเอกสารประกอบการสอน” “อุปกรณ์สื่อการสอนเหมาะสมกับบทเรียน” “สื่อและอุปกรณ์การเรียนมีเพียงพอต่อความต้องการ” รองลงมาอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ข้อที่ว่า “สื่อหนังสือ ตำรา และเทคโนโลยีเพียงพอต่อความต้องการ” “อาคารเรียนและห้องเรียนมีความสะอาดเรียบร้อยและจัดวางเป็นระบบ” ตามลำดับ

ด้านความเอาใจใส่ของคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ มีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ข้อที่มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับมากได้แก่ ข้อที่ว่า “การเรียนการสอนส่วนใหญ่มีเอกสารประกอบการสอน” “อุปกรณ์สื่อการสอนเหมาะสมกับบทเรียน” “สื่อและอุปกรณ์การเรียนมีเพียงพอต่อความต้องการ” รองลงมาอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ข้อที่ว่า “สื่อหนังสือ ตำรา และเทคโนโลยีเพียงพอต่อความต้องการ” “อาคารเรียนและห้องเรียนมีความสะอาดเรียบร้อยและจัดวางเป็นระบบ” ตามลำดับ

3. ผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณา ผลสัมฤทธิ์ที่อยู่ในระดับมากที่สุด ดังนี้ ความสามารถในการวิเคราะห์ทางรัฐศาสตร์ ความรู้ทางรัฐศาสตร์ และผลสัมฤทธิ์ที่อยู่ในระดับมาก ดังนี้ ความพอใจในองค์ความรู้ และด้านผลการเรียนรวม

สรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดังนี้

1) วิทยาเขตขอนแก่น มีผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดังนี้ นิสิตมีความสามารถในการวิเคราะห์ทางรัฐศาสตร์ อยู่ในระดับมากที่สุด มีความรู้ทางรัฐศาสตร์ อยู่ในระดับมากที่สุด มีความพอใจในองค์ความรู้ อยู่ในระดับมาก มีผลการเรียนรวม อยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยจิตวิทยามีผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ปัจจัยสภาพแวดล้อม ดังนี้

มากที่สุด มีความพอใจในองค์ความรู้ อยู่ในระดับมาก มีผลการเรียนรวม อยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยจิตวิทยามีผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ปัจจัยสภาพแวดล้อม ดังนี้

ปัจจัยจิตวิทยา ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์ อยู่ในระดับมาก ในเรื่อง แรงจูงใจในการเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด แรงจูงใจในการทำงาน อยู่ในระดับมาก ทักษะการคิดต่อวิชารัฐศาสตร์ อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ปัจจัยสภาพแวดล้อม ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์ อยู่ในระดับมาก ในเรื่อง ระบบการบริหารงานของสาขาวิชา อยู่ในระดับมาก ความเอาใจใส่ของคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ อยู่ในระดับมาก บรรยากาศในการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

5. สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

พบว่านิสิตที่มีปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ มีความสัมพันธ์กับ ผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหา จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วน วิทยาเขต สถานภาพ และ รายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์ คณะ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

6. สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ ปัจจัยจิตวิทยาและปัจจัยสภาพแวดล้อม

ปัจจัยจิตวิทยา ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดังนี้

ด้านแรงจูงใจในการเรียน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธ ศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังนี้ ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการเรียนที่มีความสัมพันธ์ใน ระดับน้อย กล่าวคือ ความสามารถในการวิเคราะห์ทางรัฐศาสตร์ (Y4) มีค่าเท่ากับ .340

ด้านแรงจูงใจในการทำงาน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธ ศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังนี้ ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการเรียนที่มีความสัมพันธ์ใน ระดับน้อย กล่าวคือ ความสามารถในการวิเคราะห์ทางรัฐศาสตร์ (Y4) มีค่าเท่ากับ .204

ด้านทัศนคติต่อวิชา รัฐศาสตร์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตร พุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังนี้ ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการเรียนที่มี ความสัมพันธ์ในระดับน้อย กล่าวคือ ความสามารถในการวิเคราะห์ทางรัฐศาสตร์ (Y4) มีค่าเท่ากับ .157

ปัจจัยสภาพแวดล้อม ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดังนี้

ด้านระบบการบริหารงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังนี้ ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการเรียนที่มีความสัมพันธ์ในระดับน้อย กล่าวคือ ความสามารถในการวิเคราะห์ทางรัฐศาสตร์ (Y4) มีค่าเท่ากับ .161

ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังนี้ ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการเรียนที่มีความสัมพันธ์ในระดับน้อย กล่าวคือ ความสามารถในการวิเคราะห์ทางรัฐศาสตร์ (Y4) มีค่าเท่ากับ .139

ด้านความเอาใจใส่ของคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังนี้ ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการเรียนที่มีความสัมพันธ์ในระดับน้อย กล่าวคือ ความสามารถในการวิเคราะห์ทางรัฐศาสตร์ (Y4) มีค่าเท่ากับ .113

7. อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องนี้ซึ่งสามารถอภิปรายได้ดังนี้

ปัจจัยจิตวิทยา เป็นปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัย พบว่า ปัจจัยด้านจิตวิทยามีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์คณะสังคมศาสตร์ อยู่ในระดับมากทุกปัจจัย ซึ่งอภิปรายได้ว่า ที่เป็นเช่นนี้เพราะ นิสิตมีแรงจูงใจในการเรียน แรงจูงใจในการทำงาน และนิสิตมีทัศนคติต่อวิชารัฐศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kornusa Srisuwan ได้วิจัยเรื่อง “การประเมินหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต พ.ศ.2542 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัยและด้านทักษะพิสัย มีความเหมาะสมในระดับมาก (Kornusa Srisuwan, 2552)

1) ด้านแรงจูงใจในการเรียน มีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งอภิปรายได้ว่า ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ต้องการนำความรู้ใหม่ๆ ทางรัฐศาสตร์ไปพัฒนาชุมชนของตนเองและมีความประทับใจบุคคลที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพทางรัฐศาสตร์ซึ่งเชื่อว่าการเรียนในสาขาวิชารัฐศาสตร์ทำให้มีโอกาสใช้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่และเป็นสาขาวิชาที่ตรงกับความชอบและความถนัดอีกทั้งทำให้นิสิตมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับทางด้านสาขาวิชารัฐศาสตร์ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Vilawan Kongsadee ได้วิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษารหัส 52 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยราชพฤกษ์ ปี

การศึกษา 2552” ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมาก (Wilawan Kongsadee, 2552)

2) ด้านแรงจูงใจในการทำงาน มีความสัมพันธ์มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะ เป็นวิชาที่สร้างอาชีพที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศและมีชื่อเสียงในสังคมและเป็นสาขาวิชาที่สามารถยกระดับตนเองให้เป็นผู้นำหรือผู้บริหารงานได้ เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพที่ตนเองต้องการซึ่งนิสิตเห็นว่่านักการเมืองทุกระดับส่วนใหญ่จบสาขาวิชารัฐศาสตร์แล้วมีงานอาชีพรองรับทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฮูล (Houle) ได้วิจัยเรื่อง “แรงจูงใจในการเข้าเรียนของผู้ใหญ่ในสหรัฐอเมริกา” พบว่า ผู้ใหญ่เข้ามาเรียนด้วยแรงจูงใจที่ต่างกัน โดยมาเรียนอย่างมีเป้าหมาย (Goal-oriented) หมายถึงมาเรียน เพราะต้องการเพิ่มพูนความรู้และทักษะด้านวิชาชีพ (Houle, Cyril O, 1961 :15-16)

3) ด้านทัศนคติต่อวิชารัฐศาสตร์ มีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งอภิปรายได้ว่า ที่เป็นเช่นนี้เพราะ นิสิตเชื่อว่าสาขาวิชารัฐศาสตร์เป็นศาสตร์แห่งการเป็นผู้นำและการเรียนรัฐศาสตร์ทำให้มีความรู้และความเข้าใจในเหตุการณ์ความเป็นไปของบ้านเมือง สาขาวิชารัฐศาสตร์เป็นวิชาที่น่าสนใจ จึงต้องการเรียนสาขาวิชารัฐศาสตร์ในระดับสูงขึ้นไป และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Rosenberg and other (โรเซ็นเบิร์ก และคณะ) ได้วิจัยเรื่อง “ค่านิยมที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย” ผลการวิจัยพบว่า ค่านิยมที่สำคัญมีได้มีอยู่ที่การมีรายได้ และเกียรติภูมิสูงเท่านั้น แต่อยู่ที่ความพอใจ ด้านอื่นๆ อีกได้แก่ การเปิดโอกาสให้ได้ใช้ความรู้ความสามารถ และความถนัดพิเศษ เป็นงานที่มีรายได้ เปิดโอกาสให้ทำงานร่วมกับผู้อื่นมากกว่าจะอยู่กับสิ่งของ เปิดโอกาสให้ได้ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้เต็มที่ ทำให้มีเกียรติและสถานภาพทางสังคม การมีอนาคตที่มั่นคงปลอดภัย เปิดโอกาสให้มีอิสระอย่างเต็มที่ มีโอกาสได้ใช้ภาวะผู้นำและได้ช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ

ปัจจัยสภาพแวดล้อม

1) ด้านระบบการบริหารงานของสาขาวิชา มีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งอภิปรายได้ว่า ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ผู้บริหารได้มุ่งเน้นในการตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน จึงมีการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายอย่างชัดเจนด้วยการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ซึ่งผู้บริหารเจ้าหน้าที่และนิสิตให้ความร่วมมือและความสามัคคีในการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดความว่องไว” และสอดคล้องกับผลการวิจัย Wilawan Kongsadee (2552) ได้วิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษารหัส 52 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีการศึกษา 2552” ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมาก ด้านคุณลักษณะผู้สอน

ด้านการบริหารหลักสูตรและการบริการ ด้านประวัติภูมิหลังของผู้เรียน ด้านการบริหารของสถาบัน ด้านคุณลักษณะผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม ด้านวิธีการสอน ด้านภาระหน้าที่ของผู้เรียน ด้านเจตคติของผู้เรียน

2) **ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน** มีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งอภิปรายได้ว่า ที่เป็นเช่นนี้เพราะ การเรียนการสอนส่วนใหญ่มีเอกสารประกอบการสอน อุปกรณ์สื่อการสอนเหมาะสมกับบทเรียน สื่อและอุปกรณ์การเรียนมีเพียงพอต่อความต้องการ สื่อหนังสือ ตำรา และเทคโนโลยีเพียงพอกับความต้องการ อาคารเรียนและห้องเรียนมีความสะอาดเรียบร้อยและจัดวางเป็นระบบ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิภา อร่ามรุ่งโรจน์ชัย ได้วิจัยเรื่อง “แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุขมหาเมฆ” พบว่า นักศึกษามีแรงจูงใจโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านปัจจัยทางเศรษฐกิจมีแรงจูงใจมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านลักษณะของสถาบัน

3) **ด้านความเอาใจใส่ของคณาจารย์และเจ้าหน้าที่** มีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งอภิปรายได้ว่า ที่เป็นเช่นนี้เพราะ อาจารย์ให้ความเอาใจใส่ต่อการเรียนของนิสิต อาจารย์รับฟังเหตุผลของนิสิตเสมอเมื่อนิสิตมีปัญหาและเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาหรือให้คำแนะนำเมื่อนิสิตมีความสงสัยหรือไม่เข้าใจ ในขณะที่เดียวกันอาจารย์เอาใจใส่นิสิตและให้ความร่วมโดยเข้าสอนตรงเวลาและออกตรงเวลาและสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กรรณิกการภิรมย์รัตน์ ได้วิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา” ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านสถานศึกษา กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

4. **ผลสัมฤทธิ์ของนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์** คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณา ผลสัมฤทธิ์ที่อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งอภิปรายได้ว่า ที่เป็นเช่นนี้เพราะนิสิตมีความสามารถในการวิเคราะห์ทางรัฐศาสตร์ ความรู้ทางรัฐศาสตร์ และนิสิตมีความพอใจในองค์ความรู้ ด้านผลการเรียนรวม และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Kornusa Srisuwan (2552) ได้วิจัยเรื่อง “การประเมินหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต พ.ศ.2542 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ด้านแรงจูงใจในการเรียน ควรส่งเสริมกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยให้นิสิตได้ไปทัศนศึกษาออกสถานที่เพื่อสร้างประสบการณ์เรียนรู้จากสถานที่จริง 2) ด้านแรงจูงใจในการทำงาน ควร

ส่งเสริมการมีอาชีพรองรับหลังจบการศึกษา โดยมหาวิทยาลัยจัดให้มีหน่วยงานภายในที่คอยประสานงานกับหน่วยงานอื่น ให้นิสิต ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนซึ่งมีความประสงค์ต้องการใช้บัณฑิต 3) ด้านทัศนคติต่อวิชารัฐศาสตร์ ควรทำให้นิสิตได้มีโอกาสพบปะบุคลากรและผู้นำทางรัฐศาสตร์ โดยการเชิญบุคคลที่มีชื่อเสียงและเป็นแบบอย่างทางรัฐศาสตร์ เพื่อเป็นแรงบันดาลใจและสร้างความกระตือรือร้น เมื่อได้เรียนสาขาวิชารัฐศาสตร์ 4) ด้านระบบการบริหารงานของสาขาวิชา ควรสร้างความร่วมมือและความสามัคคีในการบริหารจัดการ โดยการให้นิสิตร่วมแสดงความคิดเห็นและความประสงค์ ให้เกิดความรวดเร็วในการติดต่อกัน กิจกรรมของสาขาวิชารัฐศาสตร์ 5) ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน ควรให้อาจารย์ผู้บรรยายปรับเปลี่ยนทิวทัศน์การถ่ายทอดในรูปแบบใหม่ โดยการเชิญอาจารย์ผู้สอนที่เชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาบรรยายเพื่อสร้างความรู้จากผู้มีประสบการณ์ตรงกับนิสิต 6) ด้านความเอาใจใส่ของคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ ควรให้อาจารย์สอนสนใจว่านิสิตจะเข้าใจหรือไม่เวลาที่ตนเองบรรยาย โดยกำหนดเวลาให้นิสิตได้ซักถาม เพื่อเปิดโอกาสและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับอาจารย์และเพื่อนนิสิตร่วมชั้นเรียน ทุกครั้งที่มีการบรรยายจบในแต่ละครั้ง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาเกี่ยวกับ “ติดตามประสิทธิผลนิสิตที่จบหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย” 2) ควรศึกษาเกี่ยวกับ “ประเมินประสิทธิภาพบัณฑิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย” 3) ควรศึกษาเกี่ยวกับ “ความต้องการของตลาดแรงงานของบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์”

References

- Apinan Jantanee. (2556). How Important is Abiding by The Frame of Standard of Higher Education Qualification. **Journal of MCU Social Science Review**, 2(1), 126 – 140.
- Houle, Cyril O. (1961). **The Inquiring Mind**. Wisc : University of Wisconsin Press.
- Kornusa Srisuwan. (2552). Medical Science Curriculum Evaluation, Srinakarinvirote University (**Research Report**). Bangkok: Srinakarinvirote University.
- Vilawan Kongsadee. (2552). Factors Affecting Learning Achievement of 52 ID Coded Students of Business Administration, Rajapruk College, Academic Year 2552 (**Research Report**). Funded by Research Fund of Research Center. Nonthaburi: Rajapruk College.